

Notat

Til: Karl Inge Stumo

Kopi til:

Saksbehandler: Gunvor Skjelstad

Vår referanse: 23/6916-5

Dato: 06.10.2023

Gnr. 19, bnr. 58-61 - Utbygging av boligtomter - Uttalelse fra naturforvalter

Konklusjon: Omsøkte tiltak er tett på en rekke store natur- og friluftsverdier som ikke bare er viktige og sjeldne lokalt, men også nasjonalt. Selv om de registrerte trua artene og naturtypene ligger like utenfor boligtomter og veg, kan tiltakene bidra til bit for bit-utbygging og økt belastning i et svært sårbart område. Det kan heller ikke utelukkes at det vokser trua arter på arealene som påvirkes av tiltakene. Det må også avklares med Statsforvalteren om tiltakene kommer i konflikt med nytt verneområde.

Det søkes om å klargjøre tomter for boligbygging på gnr. 19, bnr. 58, 59, 60 og 61. Tiltaket innebærer utbedring av vei og bygging av ny snuplass. Selve boligtomtene ligger i område avsatt til bolig i kommuneplanen, men deler av tiltakene på vegen, inkludert snuplassen, er i LNF-område.

Omsøkte tiltak ligger tett opptil og delvis innenfor et område som er foreslått til vern. [Statsforvalteren i Rogaland meldte i 2021 oppstart til verneprosessen](#) av vestkysten av Karmøy fra Åkrehamn til Syre. Selve boligtomtene ligger like utenfor, men deler av vegutbedringen og snuplassen kan se ut til å havne innenfor. Dette må avklares med Statsforvalteren. Verneprosessen pågår fremdeles per 2023. Jf. Naturmangfoldloven § 44, kan et forvaltningsorgan, når det er foretatt kunngjøring etter § 42, uten videre avslå en søknad om tillatelse mv. til et tiltak i et område som inngår i verneforslaget. Tillatelse kan bare gis dersom tiltaket er uten nevneverdig betydning for verneforslaget. I et landskapsvernområde, jf. § 36, som er den sannsynlige verneformen i dette tilfellet, må det ikke settes i verk tiltak som kan endre landskapets karakter og særpreg vesentlig.

Det er også registrert en rekke trua arter i nærområdet. Arter som kan trekkes frem spesielt er de freda og sjeldne orkidéene purpurmarihånd (*Dactylorhiza majalix purpurella*) og myrflangre (*Epipactis palustris*). Begge artene har kun en håndfull kjente voksesteder i landet og er sterkt trua på rødlista. I tillegg er det registrert flere arter av rødlista beitemarkssopp, som f.eks. rombesporet rødspore (sårbart på rødlista) og brun engvokssopp (sårbart på rødlista) i nærheten. Kjente registreringer er utenfor arealet som påvirkes direkte av

omsøkte tiltak. Likevel kan det ikke utelukkes at de også kan vokse i berørte områder, da registreringene er kun ± 100 meter unna boligtomter og veg. Voksesteder vil også kunne variere mellom år. Arealet til selve boligtomtene er ikke naturtypekartlagt. Basert på terreng- og flyfotokarakteristikk og andre registrerte naturbeitemarker på Vest-Karmøy, er det ikke helt usannsynlig at det kan være naturbeitemark på de fire boligtomtene. Naturbeitemark er en rødlista naturtype og også en naturtype de nevnte rødlisteartene kan trives godt i. Man har altså ikke en full oversikt over de trua arter og naturtyper i området.

Kunnskapsgrunnlaget (nml § 8) er noe mangelfullt og føre var-prinsippet (§ 9) kommer til anvendelse. I verste fall kan tiltakene splitte opp og forringe artenes voksearealer i den grad at bestandene reduseres eller forsvinner.

Tiltakene kommer også svært tett på en kartlagt og registrert [sanddynelokalitet \(Åkrasanden-Øvre Liknes\)](#) som har verdi «Svært viktig» (A-verdi). Naturlige sanddyner er en sjelden og trua naturtype i Norge, der utbygging er en av hovedtruslene. Sanddynene på Vest-Karmøy er unike, og det er kun enkelte andre steder i landet det eksisterer noe lignende. Naturtypen finnes f.eks. ikke det hele tatt i nabokommunene våre. Dette er noe av det som er sentralt ved at det nå pågår en verneprosess.

Friluftsliv er også noe som må vektlegges. Tomtene ligger ved flere kartlagte friluftsområder. [Åkrasanden sør](#) som er et statlig sikra friluftslivområde med verdien «Svært viktig» og [Åkra-Hop](#) som er en mye brukt turvei, også med verdi «Svært viktig». Flere hus tett på kan oppleves privatiserende og redusere tilgangen for allmennheten, samt redusere opplevelseskvalitetene.

Ut fra nml § 10 skal påvirkningen på økosystemet vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Tiltakene bidrar til bit for bit-utbygging og forringelse, der summen av alle små inngrep kan føre til forringelse av sjeldne naturtyper, unikt landskap og trua arter. Det er kommet noen nye hus i området i senere år. Et lignende tiltak ble godkjent på nabotomt for et år siden. Det er bekymringsfullt om det blir mer utbygging i området og hvert nye tiltak fører til økt presedens. Slik utbygging advares det sterkt mot i beskrivelsen av sanddynelokaliteten. Selv om dette tiltaket ligger like utenfor registreringene av trua arter og naturtyper, vil flere boliger og større trafikk øke belastningen i sårbar natur i nærområdet. Man må derfor være varsom med hvilke tiltak som blir gitt tillatelse til og gjennomført, slik at naturmangfoldet og friluftslivet i området ivaretas for fremtiden.

Jfr. nml. §§11-12 skal tiltakshaver dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. Det skal tas utgangspunkt i miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Dersom tiltakene godkjennes, må man planlegge for hvordan man kan gjennomføre det mest mulig skånsomt. Her er først og fremst utbedring av veg og ny snuplass som kan komme i konflikt med nytt verneområde og i verste fall også trua arter. Men det kan også være aktuelt å kartlegge naturmangfold på boligtomtene med tanke på naturbeitemark og rødlista arter.

Gunvor Skjelstad

naturforvalter